

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Pia Desideria

Hugo, Hermann

Mediolani, 1634

Liber Tertivs Svspiria Animæ Amantis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-43734

LIBER TERTIVS
SVSPIRIA
ANIMÆ
AMANTIS.

*Adiuvo vos, filiæ Hierusalem si inueneritis
 dilectum meum ut nuncietis ei, quia amore
 languedo. Cantic. 3.*

Blayou. Soc.

I.

Adiuro vos, filia Hierusalem, si inueneritis dilectum meum, vt nunciatis ei: quia amore languo. *Cant. 5.*

CO Elestes anima, Solyma coelestis alumna,
 Qua teritis niueo cerula templa pede;
 Vos ego, vos numquam violando carmine testor.
 (Si meus est vobis forte repertus arzor)
 Dicite, quod coeca, sic eius languo flamma,
 Languet vt Assyrio flosculus vstus agro.
 Nempe suas nuper cum spargeret ille sagittas,
 Delituit proprijs mistus arundinibus:
 Et summa trifidi praefixus cuspidis teli,
 Cor mihi, ceu Parthi, canna redunca fidit.
 Ah quibus, ah quantis tum pectus amoribus arsit
 Non fuit Aetnao senior igne rogas.
 Nunc igitur cupidus de me si plura rogabit,
 (Namque solent cupidi multa rogare proci)
 Dicite, languentis qua sit mea visa figura;
 Pluraque, languentem non potuisse loqui,
 Si roget; an lento mihi febris inestuet igne?
 Dicite, quod nullo febris ab igne coquar.

M s Si

Si roget, an mortis propior sim visa periclo?
 Dicite quæ vobis, ore tacente, loquor.
 Dicite, nulla meis vos reddere nuncia verbis,
 Sed fati tantum reddere verba mei.
 Si lubeat nostros tamen illi noscere vultus,
 Nec graue sit vobis dicere, qualis eram:
 Hac precor, aut simili, tum me depingite forma,
 Qua sciat & morbi quæ sit origo mei.
 Dicite, quod iaceam tenebris ex sanguis abortis,
 Succiduo in nudum corpore lapsa solum.
 Sintque hebetes oculi, media ceu morte natantes,
 Inque sinu iaceat languida facta manus:
 Nec rosa picta genis, neque viua corallia labris,
 Venaque vix, quamquis pollice tacta, micet:
 Iamque diu nullo constet me viuere signo,
 Quam quod anhelanti pectore sæpè gemam.
 Quodque mihi certam non possim fingere causam,
 Cur toties nullo laesa dolore querar:
 Non possim, nisi fors gemitu se prodere cogat
 Qui gemitum toties pectore rupit Amor.
 Hæc reor, hæc nostri fuit vnica causa doloris,
 Et quid Amans esset nescij, amansque fui.
 Hoc fuit, hoc toties me suspirare coegit,
 Per gremium iniussa cum flueretis aqua.
 Hoc fuit, ut, quamuis toties aliena loquentis
 Illius

Illius assidue nomen in ore foret.
Ergo meis, oro, Dilecto hac dicite verbis;
Illius immodica quod cremor agra face:
Dicite, quod lento sic torreo illius igne,
Vt rosa coelesti torrida facta cane,
Dicite quod longa sic eius languet flamma,
Vt languent sicca lilia cana coma.
Dicite quodq; mei causa vnica sit languoris,
(Qui simul est mortis causa futurus) Amor.

RVPERTVS.

In Cant.

A Nunciate, quia amore languet. præ ma-
 gno faciei eius videndæ desiderio; vitæ
 tedium patior, & vix præsentis exilij moras su-
 stineo.

Fulcite me floribus. Stipate me malis. quia
amore languedo. Cantic. 2.

C. Blancus fec.

32.

I I.

Fulcite me floribus, stipate me malis; quia
amore languo. *Cant. 2.*

O Amor! ò quantis torres mihi viscera flam-
 O Amor! ò animi blāde Tyrāne mei! (mis!
 O amor! ab tantos qui pectore comprimat ignes!
 Parce vel in vapidos dissoluor cineres.
 Parce amor, ò toties repetitis parce sagittis!
 In noua, pars animi, vulnera, nulla vacat.
 Parce Amor, & nocua procul abijce tela pharetra,
 Proxima, quam iacies, figet arundo necem.
 Ah perij! neque nota mihi suspiria duco,
 Qua sonat, ignoto vox ab amore sonat.
 Scilicet arcanos penitus grassatus in artus,
 Iam mea, victor quans, regna subegit Amor.
 Me miseram! tantos nemo miserabitur ignes;
 Nemo vel è terris, nemo vel è superis?
 Tuque meus (tanti caussa vnica qui tormenti es)
 Tu meus, hæc sicco lumine cernis Amor?
 Vos saltem Aetherij Cælo properate coloni,
 Vos, quibus à simili mens calet iota face:
 Ferte rosas date mala, & odora Chloridis herbas,
 Quicquid

Quicquid et Alcinous, Floraq; quicquid habet.
 Ferte rosas, date mala ardentibus obuia flammis,
 Mitior in malis est amor, inque rosas.
 Ferte rosas manibus calathis effundite mala,
 Fors erit hinc nostris certa medela malis.
 Sed quid ago? quid posco rosas? quid postulo mala?
 Est dolus in malis, est dolus inque rosas:
 Forsan Amor falsi tegitur velamine mali,
 Aut sua spiniferis occulit arma rosas.
 Periuro simplex malo delusa Cydippe est,
 Et Venus armata & cuspide, lesa rose.
 Nolo tuas Cytherea rosas, tua mala, Cydippe,
 Nescia perfidia, mala rosasq; volo.
 Quales Dorothea superis tulit ales ab hortis,
 Canaque quas stupuit bruma rubere rosas.
 Quale Tibi Elysiis venit Luduina vireto
 Angelico carptum pollice liliolum.
 Has mihi posco rosas, haec mala, haec lilia posco,
 Nescia perfidiae lilia, mala, rosas.
 His mihi vernantem viridi super aggere lectum,
 Pictaque puniceis sternite fulcra crocis.
 Fiscinaque è lento fiat puluinus hibisco,
 Fiscina quam viridi farciat herba toro,
 Iungite vimineis collecta ligustra quasillis,
 Et pluat in laxos lutea Caltha sinus:

Iun-

Iunceaque egregijs operate canistra Hyacinthis ;
 Misceat & calyces Bellis amœna suos :
 Spicaque Narcissusque & apex stellatus Amelli ;
 Pulcraque cœruleis cum Cyanis Anemon .
 Et Nymphaea marina, immortalesque Amarãthi,
 Iridis & Viola multicoloris opes .
 Iunctaque Smilacibus Peonia regia paruis ,
 Cunctaque quæ Pastro diuine ferta virent .
 Addite decerptas Arabo de Cortice frondes ,
 Et Myrthũ & Daphnen Cecropiũq; Thymũ,
 Serpillumq; Chamæmelumq; Aloenq; Ciperumq;
 Et Nardũ et Tymbrã, Cynnamaq; et Cassiam .
 Et Costum & Staeten & olentis germen Amomi,
 Et Cilicum tota sternite messe solum .
 Sternite , et hoc animæ quidquid super exspirandũ
 Roscidulis, sinite, elangueat in folijs . (est,
 Tunc ego sic moriens componam leniter artus ,
 Ut Rosa deciduas ungue resecta comas .
 Aut moritura graues inclinant Lilia culmos
 Queque halant animas gramina messa suas .

In c. 2. Cant.

Bonus certè languor, cum infirmitas hæc non sit ad mortem, sed ad vitam; ut glorificetur Deus per eam. Cùm ardor, febrisue ista non sit ab igne consumente, sed ab igne potius perficiente.

Dilectus

hæc
glo-
risue
igne

s

Dilectus meus mihi et ego illi qui
 pascitur inter lilia, donec aspiret dies
 et inclinentur umbræ. Cant. 2.

C. Blancus f.

33.

Dil

F

No

Sed

Ecc

An

Ha

O q

Au

Vi

III.

Dilectus meus mihi & ego illi, qui pascitur inter lilia, donec aspiret dies & inclinentur vmbrae. *Cant. 2.*

F Elices anima, populus genialis Amantum,
 Quas amor irrupta necit virimque fide!
 Non ego præ vestra, fortunam optauero Regum;
 Nam puto Cœlicolum vos ego sorte frui.
 Sed neque iam Siculi mirer noua vota Tyranni,
 Optantis, Pythia tertius esse comes.
 Equis enim socijs medius neget esse duobus,
 Quos sibi tam sancto fœdere iunxit Amor?
 Aurea conditio, quoties redamantur amantes,
 Reddit & alternas mutua flamma vices!
 Hac ego me toties optavi lege beatam,
 Ad sua cum trepidam signa vocaret Amor.
 O quoties dixi, si quando cogar amare,
 Non nisi qui pariter me redamarit, amem!
 Audyt optantem volucrum Deus ales Amorum,
 Et quid, ait, dubitas? ut redameris, ama.
 Vicino extimui præsentis Numine Diui,
 Attonuitque meum vox inopina caput.
 Ecquid

Ecquid in expertam puer, inquam, per fide castris,
 Auspicijsque iubes ara merere tuis?
 Sape quidem iuueni mihi narrauere sodales
 Gaudia quanta suis polliceatur Amor.
 Sapius at contra monuit me sedula nutrix,
 Cum ferrer gerula sarcina parua sinu.
 Vera nimis reputa Peligni oracula vatis,
 Que cecinit castis ingeminanda choris: (bla,
 „ Quot lepores in Atho, quot apes pascuntur in Hy-
 „ Cerula quot baccas Palladis arbor habet;
 „ Littore quot concha, tot sunt in amore dolores,
 „ Res est solliciti plena timoris Amor.
 Semper enim miseros timor ille flagellat amantes,
 Ne fors non redamet, quem tamen alter amat.
 Fida vel alterius si sint rata foedera vinculis,
 Tum grauis, vt constant foedera, cura subit.
 Curro per historias; quotus, heu! securus amauit?
 Hunc breuis, hunc fictus ludificauit Amor.
 Qua Paris Oenone sine viuere posse negabat,
 Oenonen potuit deseruisse Paris.
 Dilecti Hypsiphile non mansit Iasonis vxor,
 Non mansit reducis, sicut euntis erat.
 Thesea crudelem quoties Ariadna vocauit,
 Nauigio numerum quaest a deesse suum?
 Quin etiam lenibus monstras, Puer improbe pennis,
 Quam

Quàm citò succedat, quàm citò cedat amor.
 Ite igitur, leuibusq; animas modò credite flammis,
 Cum sua non aliter sceptrâ Cupido gerat.
 Et leuis est multoque suis ventosior alis,
 Gaudiaque ambigua datque negatque fide.
 Tum pudor audaces tinxit tibi, per fide, malas;
 Teque leuem celeri fassus es esse fuga.
 Tuncq; ego, Cyprigene detecta fraude, triūphans,
 Instabilem iussi læta valere Deum.
 Et tibi, Deus Amor (dixi) tibi fœdere iungar,
 Et tuus ignis ego; tu meus ignis eris.
 Donec ab aereis labentur montibus umbra,
 Et reducem fugient umbraque, nox que diem.
 O liquida ambrosia! ò Diuini nectaris haustus!
 O amor! ò quanti pocula mellis habes!
 Quid totis Te, Deus amor, sit amare medullis,
 Expertus nisi sit, dicere nemo potest:
 Quid verò sit amare, iterumque abs te redamari,
 Sit licet expertus, dicere nemo potest;
 Omnibus hisque etiam supereminet illa voluptas,
 Fidus hic æternum quod sibi constet amor.
 O Amor! ò mea dulcedo! mea vita, meum mel!
 Aut melli geminum si quid Hymettus habet!
 O amor! ò quoties, ò qua mihi gaudia misces,
 Dñ, quod amans redamer, dñ, quod amere subit!
 N Dumque

N

Dumque

*Dumque iterum aternos recolo fore fœdere nexus
O amor! ò quantis gestio lætitijs!
Non habet hic miseros Amor, vt leuis ille timores:
Affluit hic lætis, ingemit ille malis.
Pascitur in riguis, vbi candent, lilia, campis,
Et sua virgineos ducit in arua greges.
Scilicet æthereum decet hic flos purus Amorem,
Et bene tam castas pascit hic hortus oves.*

BERNARDVS

Ser. 71. in Cant.

T ergo qui hæc audis vel legis, cura habere lilia penes te, si vis habere hunc habitatorem liliorum habitantem in te,

N 2

Ego

Ego dilecto meo et ad me conuersio eius.
Cantic. 7.

C. Blancs fec.

34.)

I V.

Ego dilecto meo, & ad me conuersio
eius. Cant. 7.

Moesta cupressiferi nemoris spatiabar in um-
Tristitiã lacrymis compositura meis: (bra,
Iamq; sinum tepidis submerserat imbribus unda,
Concideramque meis panẽ subacta malis.
Fors Chelys ex humeris pendebat eburnea nostris,
Mœstitia quondam certa medela chelys.
Obruta tristitia; frondente sub arbore sedi,
Associans querulis talia verba modis:
Ergo mei vidui, sine lusibus, ibitis anni?
Nullus et in nostro carmine viuet amor?
Ah! precor, eueniant hæc hostibus omina nostris
Et procul his, cœli tam bona flamma cadat.
Viuerẽ se iuret, non hunc ego viuerẽ credam
Qui trahit hoc vasuos frigidus igne dies.
Vnicus est homini, viuendi fructus, amare;
Solutus, amans, vixi; dicere iure potest.
Qualis, in ima, suo desidit pondere tellus,
Et subit aerias, ardua flamma, vias;
Nos ita fax animi, violento cogit amore,

N 3 Abria

Abripimurque omnes impete quisque suo.
 Me quoque nativa stimulari sentio flamma,
 Visque adhibet tacitas, nescio quanta faces
 Quo meus ergo suos Amor eiaculabitur ignes?
 (Primitia nostri namque calor erunt)
 An ferar humana furiosa Cupidine teda,
 Cognata Angelicis, stirpsque sororque choris?
 Aut mea mortales venient in colla lacerti,
 Qua sum immortalis sponsa creata Deo?
 Ah, super hasce hiemes nostri rapiuntur amores.
 Terra parem thalamis non habet ista meis.
 Nympha puellarum pulcherrima Romulearum
 Agnes, Ausonio sponsa petita proco:
 Absit, ait, inuenis mea ne tibi fœdera speres,
 Iam mea cœlestis fœdera sponsus habet.
 Sic nostra ætherios ambit quoque fax Hymenaeos,
 Inde petendus erit qui mihi sponsus erit.
 Hunc ego, nō alium, solum hunc ego diligo sponsū,
 Nemo potest vno tempore amare duos:
 Illius ante oculos mihi semper oberrat imago,
 Ante oculos, quamuis longius absit, adest.
 Et loquor absenti morientis omnibus, absens,
 Absentisque sonos illius aure bibo.
 Sic ubi magnetis vim ferrea linea sensit,
 Semper ad agnati vertitur alta poli.

Et

Et sua Sydonijs patet hinc Cynosura carinis,
 Seruat et hinc Helicen cymba pelasga suam,

Sic lasi sequeris studiosa pedissequa Phæbi

Dilectum Clytie flos modò facta, facem:

Bisque die quouis, verso in bar ore salutans,

Manè precaris Aue; serò precare Vale.

Obuia fraternos ita spectas Cynthia vultus

Et reparat vultus ignibus ille tuos.

Sponse, ego sum Clytie, tu sol: ego Cynthia, Phæ-

Qualibet obuerso persequor ore meum. (buna

Es mihi, sponse, Helyce, Cynosuraq; duplicis

Quo trahis, huc oculis ad tua signa volo. (Arcti,

Quid mirum, alterno si respondemus amori?

Magnetem sequitur linea tacta suum.

BERNARDVS

Meditat. cap. 9.

COr meum per multa dispergitur & huc
 illucque quarit, vbi quiescere possit, &
 nihil inuenit quod ei sufficiat, donec ad ipsum
 redeat.

Anima mea liquefacta est, ut
dilectus locutus est. Cantic. 5.

G. Blumius f.

35.

V.

Anima mea liquefacta est, vt dilectus
locutus est. Cant. 5.

TE semel vt cursim tātum, mea vita, viderem,
Quot iuga, quot sylua, quot loca visa mihi:
Vt semel audirem tantum, mea vita, loquentem,
Ab quot inaccessis rura petita vijs
Aerij montes, metuendaque culmina rupes
Saxaque Solinagis vix adeunda feris.
Nec tamen, ecce tui data spes fuit vlla videndi,
Vixque vel alloquij spes fuit vlla tui.
O quoties dixi: que te, mea vita, latebra,
Qua caua, que terra, qua nigra lustra tegunt?
Sed neque lustra meum, neque rus solata dolorem,
Respondit lacrymis sylua nec vlla meis.
Fors semel ignotos, me duxerat error in agros,
Solus vbi ante oculos campus, & error erant.
Metior hic oculis Caelos, clamoribus agros;
Sed neque vox Caelis, nec data vox ab agris.
Inde deerranti vallis se monstrat opaca;
Vociferor, nullus fit mihi valle sonus.
Ecce caua densum, procul haud à valle, viretum
Adia-

Adiacet; aestivo textilis umbra gregi:
 Hic erit, hic fors an, dixi, mea vita latebit;
 Heu dolor! ut vidi, nulla latebra fuit.
 Ergo amens tandē lacrymansque ad littora curro,
 Littora, qua refluxis Nereae tundis aquis.
 Hic Pharos ingenti se tollit in ardua cliuo,
 Unde suum ratibus nauita captat iter.
 Scando Pharon, totoque oculos circumfero ponto,
 Et quanta possum littora voce voco.
 Littora, littora, vos cautes, vosque equoris undae,
 An latet equoreis lux mea mersa vadis?
 Vix prior attigerat resonantia littora clamor,
 Cum citò littoribus vox geminata redit.
 Ambigo, num scopulis fallax responderit Echo,
 Et nimium prona iusserit aure fidem:
 Tristibus ergo iterum caua littora pulso querelis,
 Littoribusque iterum vox repetita redit.
 Vox redit, et vox, nota redit Tua vox mea vita,
 Et mihi voce Tua, reddita vita fuit,
 Ibam semanimis, subito ad tua verba reuixi,
 Ne penitus morerer, vox satis una fuit.
 Scilicet ora loquens, quoties caelestia soluis,
 Magnum aliquid verbis fulminis instar inest.
 Igniuome non quale nucis, testudine clausum
 Efflabas Syria fraudibus, Eune, Dea;
 Quale

LIBER TERTIVS.

205

*Quale sed in comites Emmautia rura petentes
 Sparsisti stygijs Dux rediuvine plagis;
 Frigida cum subitis arserunt pectora stammis
 Pectora colloquio, lux mea, tacta tuo.
 Hinc mihi succensis caluit quoq; flāma medullis,
 Itaque cœlesti vocis ab igne fui.
 Et licet Oceano, gelidis licet undique saxis,
 Undique ceruleis obsita cingar aquis;
 Intus agunt flamma, sic liquor ab ignibus intus,
 Liquitur vt lento pinea teda foco.
 O vtinam, mea vita, animam liquamur in vnā
 Vnaque vita duos iungat Amorque duos!*

AVGVSTINVS.

Soliloq. Cap. 31.

Quid est hoc quod sentio? quis est ignis
 qui calefacit cor meum? quæ est lux quæ
 irradiat cor meum? ò ignis qui semper ardes,
 & nunquam extingueris, accende me.

Quid

*Infelix ego homo! Quis me liberabit
de corpore mortis huius? Ad Rom. 7.*

C. Blancus f.

38

V I.

Quid enim mihi est in cœlo, & à te quid volui
super terram? Psal. 72.

Quid cœlo, mea lux, terra ve mari ve requirã?
Nec cœlum, sine te, terra nec vnda placet.
Non equidem ignoro, qua, quantaq, gaudia Cœlũ,
Terraque quas fundat, vndaque condat opes.
Sed sine te, mea lux, mala sunt, quacumq; vel æther
Veltellus gremio, vel tegit vnda salo,
O Cœlum! ò tellus! ò carula marmora ponti!
O tria delicijs regna superba suis!
Delicias cumulus vestras licet aggerat unus,
Non sint delicia, si meus absit amor.
Sapè tulit, fateor, vaga per divortia mentem
Hinc Thetis, hinc tellus, arduus indè Polus.
Sed totum iniectis, mundum someriar vlnis,
Non tamen hæc vlnis par erit vlna meis.
Mens aliquãdo fuit grandiam recludere terram,
A Eraque diuitibus vellere fulua cauis;
Aurumq; argentumq; nitentis germina vene,
Quaque metallifero nutrit arena sinu.
Ferro igitur magna Matris suffodimus alium
Tota-

Totaque Telluris gaza coacta fuit:
 Quid iuuat? aggestas licet aurum fregerit arcas
 Non tamen est animo nausea pulsa meo.
 Ergo sub equoreos rapuit me cura penates,
 Qua subit Eoas Indus adustus aquas.
 Quidquid et aurifluis gemmarum nascitur undis
 Carpere sub liquido gurgite feruor erat.
 Et pressum roseis conchylibus edere rorem,
 Rideret patulis purpura si qua labris.
 Et sparsas rutilis baccas conquirere ripis,
 Diues Hydaspæi qua nitet unda vadi.
 Hei mihi! tam vario lectis ex equore gemmis,
 Littoribus totidem fluminis atque maris,
 Tot cyanos tot chrysolitos tot iaspidas inter,
 Nulla mea potuit gemma sat esse siti.
 Quid facerem, votis, terraque, marique negatis?
 Sidereos, dixi, vota subite larès.
 Visa igitur superi circum vaga machina mundi,
 Templaque luciferis fulgida lampadibus,
 Obstupui stabili currentes ordine flammæ,
 Astraque perpetuos ducere nexa choros:
 Inter at indigenas tot Olympi pensilis ignes,
 Flamma capax anima non fuit vlla mea.
 Nempe ita cum totum requieuit in Hercule, Cælis
 Non illi requies sidera, pondus erant.

Ab

Ah! piget è terris Cœli conuexa tueri.
 Iam super alta feror nubila, terra vale,
 Iam cuncta ex oculis, turreſq; , vrbeſq; recedunt.
 Iam coit in minimam pendula terra pilam:
 Iam luna, ſoliſque, Iouiſque ſuperuehor orbes,
 Et ſeptena premens ſidera, calco pede:
 Iamque pauimentum ſtellarum illuſtre pyropis,
 Sub pede deſpicitur, quod modò culmen erat:
 Altaque iam cingunt flammantis mœnia mundi,
 Et propior cœli regia tota patet,
 Quin properant volucres pennata examina ciues,
 Et ſociant varijs verba fideſque modis.
 Saltanteſque obeunt pedibus plaudentibus orbem,
 Lætaque ceu feſto perſonat Aula die.
 O cœlum! o cœlum! o fulgentia lumina ſtelle!
 O, niſi ſidereis, atria digna choris!
 O volucres anime, rutili reſpublica Regni.
 O chelys Angelicis aſſocianda modis!
 O ubi ſū? prope facta ſui immemor, exciderat mēſ
 Sed redit vt ſponſum ſenſit abeſſe ſuum.
 Aſtra valete, valete Poli, volucresque valete;
 Nil mihi vobiſcum eſt, ſi meus abſit amor.
 Iam video mihi quid terraque, poloque petendum,
 Si meus abſit amor, Terra Poluſque vale,
 Magnanimas iuuenis lacrymas Pellæ dediſti,
 Nulla

Nullatibi domito terra quod orbe foret?
 Quid mihi, millenos si fregero viribus orbes?
 Nec satis est votis gloria tanta meis.
 Ah, minus est an. mo, quidquid sola distat terrarū
 Astriferaq; obeunt mœnia vasta plaga!
 Quod neq; terra capit, neq; regna liquentia ponti,
 Non hominumq; lares, non auiumque domus.
 Quod neq; sideri claudunt amplexibus orbes,
 Id voto spes est, resque petita meo.
 Hactenus, heu fateor, vacuas dū prēdimus auras,
 Semper ab amplexu mens male lusa suo est!
 Tu mihi Terra, De^o; mihi tu Mare, tu mihi Cœlū,
 Deniq; cuncta mihi es: Te sine, cuncta nihil.

AUGUSTINVS

Soliloq. Cap. 20.

Quidquid Cœli ambitu continetur inferiùs
ab anima humana est, quæ facta est vt
summum bonum superiùs possideret, cuius pos-
sessione beata fieret.

Heu

Heu mihi, quia incolatus meus prolongatus
 est habitari cum habitantibus Cedar, multum
 incola fuit anima mea; P sal. iij.

C. Blancus f. 37

VII.

Heu mihi quia incolatus meus prolongatus est!
 habitavi cum habitantibus Cedar,
 multum incola fuit Anima mea.

Psal. 119.

AN peragit solitis Phœbi rota cursibus annus,
 Sydereumque suo tempore finit iter?
 Credideram fractis currum consistere loris,
 Tempora tam lentis ire videntur equis.
 Hei mihi, decretos iam dudum explevimus annos.
 Nec tamen è vita cedere, Parca iubet.
 Cur mea tam longo ducuntur stamina filo?
 Debueras, Lachesis, deproperasse colum.
 Ecquid in his adeò delectet vivere terris?
 Quidne quod inuitet, tristis hic orbis habet?
 Qualibet, ah! simili mihi mors minus aspera vita
 Si genus hoc mortis vita vocanda fuit, (est.
 Nempe gradu stabili nihil hic immobile constat,
 Cuncta sed assidua mobilitate fluunt.
 Manè dies oritur Phœbeo splendidus auro.
 Squallidus emoritur nocte premente dies,
 Nox subit Astrorum nullis comitata choreis.

O 2 Nox

Nox iterum Caelo sole fugante fugit.
 Nunc Zephyro gremium tellus spirante recludit,
 Nunc claudit gelidos, flante Aquilone, sinus.
 Nunc canet niuibus; nunc spargitur alba pruinis,
 Nunc tepidi folijs veris amicta viret:
 Mollia iam liquidas pādūt freta nauibus undas.
 Iam tenet inclusas unda gelata rates.
 Nunc agitant tumido venti fera praelia Ponto.
 Nunc stagnat placidis carula Tethys aquis.
 Humidus effusis nunc liquitur imbribus ether,
 Nunc aqua nitidus stat sine nube Polus. (rus)
 Nunc fragor Horrisono Cœlū quatit omne tumultu.
 Nunc silet, et superas pax tenet alta plagas.
 Denique (qua reliquos superant incōmoda casus)
 Mœsta ferè in medijs vita trahenda feris.
 Quæq; domos hominum, magè sunt spelæa ferarū
 Quiq; homines, hominū nil nisi nomen habent!
 Scilicet insidia, fraude, dolique triumphat,
 Nec, nisi quod rigido, ius datur ense, viget.
 Exulat hinc Pietas, terrisque Astræa recessit.
 Fasque relegatum sub pedibusque iacet.
 Adde loci faciem; locus est inamabilis, & que
 Libera vix risu soluere corda queas.
 Martius, heu! sanis ardet furor undique bellis!
 Nec numerat plures altera terra neces.

Hosti-

Hostibus in medijs inter gladiosque facesque,
 Hac geris arma manu qua seris arua manus,
 Quis velit in tantis tolerare laboribus annos,
 Sortis & assiduis ictibus esse scopus?
 Hei mihi decretos iam dudum explevimus annos!
 Tempora cur fati sunt ita lenta mei?
 Tempora cum numero (numero qua sepius exul)
 Iure graues damnat nostra querela moras:
 Nec scio qua caecas hebetem obtuina mentes,
 Omnia queis longi sunt sua vota, dies:
 Crediderim misera nescire pericula vita,
 Nec quam sit grauis hinc condicione locus
 Nam bona sideret si nosset maxima mundi.
 Arceri patria se quererentur humo.
 Sed procul absentes caelestia gaudia fallunt,
 Raraque de Caelo nuncia rumor habet. (ris)
 Hei mihi, quam procul his distas, mea patria ter-
 Quam procul à Caeli finibus exul agor?
 Exulibus quondam tellus fuit ultima, Tybur;
 Me profugam fati ultimus orbis habet.
 Et nondum infastas colui satis incola sedes.
 Squallentes tenebris tristitiaque domos?
 Sexta Ceres casis quoties procumbit aristis,
 Seruus ab Hebraeo pilea sumit hero:
 Cur ego non etiam seruili emancipor agro?

Et rudis immunem verberare virga facit?
 Cur patrie fines, portusque relinquere cogor,
 Nec sinor aetherios exul adire lares?
 Deserit externas peregrina Ciconia sedes,
 Inque suas reuolat per mare uecta, domos.
 Nuncia veris auis, nidos quoque mutat hirundo,
 Cum redit ad notos Bistonis ales agros.
 Vrbe relegatus, patrijs Antistius oris,
 Redditus, exilij sine fauente, fuit,
 Hei mihi, cognatis cur exul ab arceor astris?
 Nec sinor illa meo tangere regna pede?
 Lux mea, rumpe moras, satis his habitauimus oris
 Aut quo non potui corpore, mente ferar.

AVGVSTINVS

Serm. 43.

De verbis Domini.

SVnt duo tortores animæ non simul tor-
quentes, sed cruciatu alternantes. Horum
duorum tortorum nomina sũt timor & dolor.
Quando tibi benè est, times; quando male est,
doles.

Quid enim mihi est in caelo, et a te quid
Volui super terram. Psalmus.

C. Blancus fecit.

360

VIII.

Infelix ego homo, quis me liberabit de corpore
re mortis huius? *Ad Rom. 7.*

Infelix! ubi nunc bona tot, qua per dita p'āgo,
Sed frustra, planctu non reuocanda meo?
Tot bona! quid repetis dolor? ah! meminisse nocebit:
Amiſſa cruciant dum memorantur opes.
Vtilius veteris fortuna nescius eſſes,
Cum mala fors fato deteriore premit.
Paſſim hominum ſatyra eſt, decepti noxa parentis,
Stultitia: ſolus ſcilicet ille reus.
Adam Adā ſimplex; Adam Adā uxorius audit,
Pluribus, aut totidem vapulat Eua probris.
Non ego ſic: ſed, ſi gemitus ſinit edere vocem,
Pars, fateor; mundi in crimine, magna fui.
Te quoque, cui primos ſtudium damnare parentes,
Peccati memorem conuenit eſſe tui.
Cum vita, & mortis non felix alea iacta eſt,
Colluſor proauis dilapidantis eras,
Credite poſteritas, Adam vos eſtis, & Eua;
Et veſtra pomum corripere manus.
Hinc nudi, gens pellicea digniſſima zona,

Et

Et pudor & dolor, & Numinis ira sumus.
 Non querar accepta tot publica vulnera cladis,
 Materies elegis sum satis apta meis.
 Ordior à cunis; hic mecum lacryma nata est;
 Hic docuit vitæ syllaba prima, queri.
 Mensis erat Maius, mensis gratissimus orbi,
 Sed, mea si reputem fata December erat,
 Septima lux ibat, quæ si suprema fuisset,
 In cineres isset muta querela meos.
 Cum tādē post luctū vteri, horribilesque ululatus,
 Progenies ceruæ parturientis eram.
 O Mater, scio, tūc Mater, noua facta Rebecca es?
 Tunc serus subiit virginitatis amor.
 Dirigit nutrix, pallens pater ora retorfit,
 Et cunæ in laeuum procubuerunt latus.
 Horror et horror erat, vox omnibus, omnib⁹ una,
 Heu puer, heu quantis gignitur ille malis!
 Atra dies Aegyptiaca dignissima nocte.
 Quā de me, licuit dicere; Natus homo est.
 Atra dies! neque te Titan, neque Cynthia norit,
 Nec statura qui Cœli tempora, lanus agit.
 Illa dies, abeat graias orsura Kalendas,
 Nullus eam cupiat mensis, habere suam.
 Si redeat, redeat piceis frontem obsita nimbis,
 Et gelidum densa grandine tansa caput.

Tunc

Tum tonitru & fulmen funesto aduerberet igitur,
 Et sibi sic hostem nouerit esse Deum.
 Sentio iam, quod fatidici plorastis amici:
 Mentitur vita, cleftydra nulla mea,
 Tanti erat hæc soboles, lacrymis assueuimus indè,
 Indè, oculos raro deseruere meos.
 Nā postquā posita est pretexta, nuce s'q, trochusque
 Et bulla ad patrios uictima facta lates,
 Tunc ego, quæ melius nescirem, discere cœpi:
 Primus erat, sortem plangere posse, dolor.
 Et vix posse datum est, sæpè obtuctata fuit mens,
 Natura impatiens sub pede colla premi.
 Surgere sæpè adnixa, suoque irrumperè Cælo,
 Nec poterat pigra tollere corpus humo.
 Tum vibrans oculos, oculos tristi imbre natantes,
 Ab superi! dixit (cætera fletus erant)
 Et rursum ah! ah! (sed per luctisonos singultus
 Ipse sibi obsistens non sinit ire dolor)
 Sic puto Rex fremuit, dum crescere cornua sensit
 Qui bos ex homine est, de boue factus homo.
 O Deus, o superi, patientia vincitur, o quis,
 Qui me mortali corpore soluat; erit?
 O quis erit? nostris qui cantet in auribus, istud
 Quod voueo toties, ilicet, o quis erit?
 Ille, necaturum mihi mergat in ilia ferrum,

Pocula Theſſalico miſceat ille fauo.
 Nec liquido plumbo, nec auaro terreoꝝ uncoꝝ,
 Mors miſera quauis conditione placet.
 A Eratos gemitu doceam mugire iuuenos,
 Suppoſito quamuis excrucienda rogo,
 Aut etiam iubeat (quamquam pudor iſta vouere)
 Inter vlyſſeos exululare lupos.
 O Deus, ò ſuperi, patientia vincitur: ò quis
 Qui me mortali corpore ſoluat erit?
 Parce Deus, ne crudelem vox impia iactet,
 In furias quando præcipitata ruit.
 Hic propè barbaries poterit clementia dici,
 Ad pœnas veniat ſi ſtupefacta meas.
 Corpora corporibus coniunxit mortua viuis
 Ille hominem, quem vix dicere fama poteſt.
 Me viuum cruciat (magis hoc ferale) cadauer?
 Nec, qua diſſidium ſiniat hora, venit.

AMBRO.

LIBER TERTIVS.

223

AMBROSIVS

Serm. 22.

in Psalm. 118.

Quomodo viuit anima operta mortis in-
uolucro?

COPIA

Coarctor autem e' duobus: desiderium habens
dissolui et esse com Christo. Ad Philip. i.

C. Blancus fec.

39.

Coa

Q

Terr

la

Sed p

Pr

Perg

N

Aspi

Vt

Dist

Vt

Non

Q

En pe

Et

Sapē

Vt

Et di

I X.

Coarctor è duobus, desiderium habens dissolui,
& esse cum Christo. *Ad Philip. 1.*

Quid faciam gemini flammata cupidine voti?
Anteferam terras? anteferamne Polum?
Terra tenet, Cælum reuocat, lis magna moratur
Iamq; volantē animū pondere membra premūt.
Sed procul illecebræ; semel impete rumpere nodum
Præstat, et è vinculis eripuisse pedes.
Pergite festina pertexere stamina Diva,
Nec Leibo clausæ sint veniente fores.
Aspice, lux, quantoluxentur brachia nisu;
Utque ferè à membris distrahar ipsa meis.
Distrahar ut mediam tibi me coniungere possim;
Vnaque sit saltem pars tibi nexa mei.
Non sinis; & vides nil proficientia vota,
Quodque negas toties, vis tamen vsque peti.
En peto quod renus, geminasq; exporrigo palmas,
Et tibi quas nequeo neclere, tendo manus.
Sapè mihi de te, mendacia dulcia fingo,
Vincula ceu posita compede fracta forent:
Et dico, meus his, prendique & prendere certas,
Meque,

Meque, sed ut video, dissimulanter amat.
 Tam bona credulitas erat haud indigna favore,
 Debueratque meos expediſſe pedes,
 Si tamen implicitam pedicis, cupis uſque teneri,
 Hic ego conatu deficiente cadam.
 Aſt redit, & velut allabens ſe ſe ingerit ultrò,
 Spemque iterum nunc ſollicitante facit,
 Surgam ſupremumque amplexibus obuia curram,
 Collaque, furtiua fraude, negata petam.
 Quam propè, quam propè ſum: veſtis pars ultima
 Iam puto, vicina prædere poſſe manu. (tacta eſt)
 O amor! ò dolor! affectum deludis hiantem,
 Decipit amplexus mobilis aſura meos!
 Et licet aut digitis tribus aut vix quatuor abſis,
 Semotus medio crederis orbe mihi:
 Nempe pater Pelopis ſic poma fugacia captat,
 Poma datam toties fallere docta fidem.
 Dum modò prona arbor patulo ſuper incubat ori,
 Osque iterum, fructu decipiente, fugit.
 Ludicra res Amor eſt, fallique & fallere gaudet,
 Sed fraus ſupplicio non caret illa ſuo.
 Decepti, quo tormento crucientur amantes
 Exemplo poterit diſcere quiſque meo:
 Quique alium ludit (ſed rarum eſt iſta fateri)
 Ipſe ſuo patitur vulnera facta dolo.
Nescieram,

Nescieram mea, lux; iſtis te fraudibus uti,
 Sed nimis expertam iam ſua poena docet.
 Ut canis indomita iactans ceruice catenas,
 A populo ſolui pratercunte rogat;
 (Ni faciat, querulis ululans latratibus auras,
 In ſua conuerſo vincula dente furit)
 Sic queror & ſupplex toties ad vota recurro,
 Ut praestes, quam me poſcere cernis, opem.
 At poſtquam implacido vertiſti lumina vultu,
 Nec placuit pedibus demere vincla meis.
 Clamaui; o truculentum & inexorabile pondus!
 Quin etiam dicta eſt ſepè catena nocens.
 Hãc trahat Antolycus, trahat hãc furiaſ Ore-
 Aut qui tardipedes vertit in antra boues. (ſtes,
 Sentiât hanc Scyrica damnatus rupe Prometheus;
 Aut Scinis, aut ſcelerum quis feritate prior.
 Scilicet à nimio venit hæc dementia luctu,
 Error & hic ſe ſe quo iueatur, habet.
 Compeditibus facile eſt ſanoque ignoſcere ferro,
 Durior at vinculis qui ligat illa, ſuis.
 O ubi littorea vincit qui rupe puellam
 Bellerophon volucris retulit ales equo?
 En ego barbarice conſtringor mole catena
 Seruus ut à rigido transfuga vincit hero?
 Et quoties patrias aſſurgere nitor in auras,
 P Depri-

Deprimor hospitij pondere victa mei.
 Nempe ita dat pueris captus ludibria passer.
 Dum fugit & reuocant fila reducta fugam,
 Et licet è domini cœnè ve, bibat ve labellis,
 Mauelit in syluas liber abire suas.
 Sic quamuis nitida pasta bene corte palumbes,
 Anteferant cauea rusque, nemusque sua.
 O mea si lacrymis mollescere vincula possent!
 Dudum, essent lacrymis mollia facta meis.
 Lux mea, tende manus; contra tibi tendo catenas
 Has nisi qui vinxit soluere nemo potest.

CHRY-

CHRYSOSTOMVS

Homil. 55.

Ad Pop. Antioe.

Q Vousque hic erimus *affixi*? adherescimus
terrae tamquam vixerimus, in cœno vo-
lutamus: corpus de terra nobis Deus contulit,
vt ipsum & in cœlum reuehamus, non vt ani-
mam per ipsum, *ad terram detrahamus.*

*Educ de custodia animam meam ad
confitendum nomini tuo! Psal. 142.*

C. Blancus f.

40.

Edu

L

Hic

It

Pes

O

Que

L

Sicc

R

O q

In

Sæp

F

Visa

H

Sed

N

X.

Educ de custodia animam meam, ad confi-
tendum nomini tuo.

Psal. 141.

Libera qua potui spatioſo ludere Cælo,
Cernis, ut anguſto carcere clauſa premar?
Heu dolor! ut miſeras me lux effudit in auras;
Ipsa loco caueæ membra fuere mea.
Pes compes, manicaque manus, neruique catena,
Oſſaque cancellis nexa cataſta ſuis.
Quo mihi cognati natiua repagula clauſtri,
Dammur ut hoſpitiy carcere vineta mei?
Siccine, more Chelys, breuibus tegar abdita cõchis?
Regia cui Celi vix ſatis ampla domus.
O quoties queſita fuga fuit anſa pudenda!
In votis quoties reſtis & vnda fuit.
Sæpè quidem rapto felix Lucretia ferro,
Fauſtaque combibito Porcia dicta foco eſt,
Viſa nec Aſſyria triſtis mihi ſica puella,
Heu nimis in geminas prodiga ſica neces!
Sed negat hæc animis Numen ſolatia capris,
Nec ſinit hæc vinetos fata præire via.

P 3 Ergo

Ergo Syracusis malim iacuisse cauernis.
 Aut Danaes rigida delituisse sera:
 Nec verear curui Cretae volumina septi;
 Vnde citam rapuit Dedalis ala fugam.
 Immeriti profugus damnet pia claustra rigoris
 Quae sibi sollicitam non renuere fugam.
 Si mihi siderijs pateat vel rimula tectis
 Non querar immites aetheris esse fores.
 Donec at haec captam retinent ergastula mentem,
 Mens nequit agnati templa subire poli.
 Quin sueta imperijs iacet hic captiua voluntas,
 Nec bona quae vellet, vincula velle sinunt.
 Euge semel nostra mea lux, succede catasta,
 Quantula sit nobis experiere domus.
 Si tamen insidiae, vel aliena repagula terrent,
 Fac pateat dempta ianua laxa sera.
 Captiuum gemitu fertur reuocasse Magistrum,
 Oblitus cauea psittacus ipse sua.
 Eia graues resera, noue lane Patulcie, vectes;
 Non erit haec dextra gratia prima tua.
 Angelico memini, patefactas impete portas,
 Claustraque suffractis dissiluisse seris;
 Cum stupuit lapsas manibus, pedibusque catenas,
 Vixque Petrus patulas credidit esse fores.
 Nullus obit nostris obses vadimonia vinculis?
Liberat

Liberat Herculea Thesea nullus ope ?
 O ubi nunc Minyis fidissima turba maritis
 Vincula pro captis ausa subire viris !
 Aut qui Vandalicis obses ergastula nervis,
 Ipse sui capitis iussit abire lytro ?
 Lux mea, pande fores in amœnaq; claustra resolve
 Et sine sidereas a: heris ire vias.
 Aut spectanda tuò vis ducar præda triumpho,
 Vt Scycticus cauea pompa Tyrannus erat ?
 En manus, en digiti rimis hiscentibus extant,
 Cur ego non digitos tota manumque sequor ?
 Qua caput, hac reliqua subrepat cauda colubræ,
 Cur mihi serpentis lubrica pellis abest ?
 Cortis obit toties volucris captiua fenestras,
 Et notat an tacita rima sit vlla fuga;
 Nexaque sollicitans furtiuo vimina rostro,
 Natiuas memorum tentat adire domos.
 O Catharis, niueique polo comes agminis Agnes
 O casta Ursulidum, Sophiadumque cohors !
 Vos ego, dimidium vestri modò nobile testor
 (Dimidium vester quod sibi iunxit amor)
 Pandite ferratos, ergastula barbara postes,
 Inserir ut vestris dimidiata choris.
 Dimidium felix, vinculis socialibus exors.
 Cui licet in plenas iam caluisse faces !

Lux mea tam durum residet tibi pectore ferrum,
Vt neque captiva commoueare prece?
Nō ego, sed nostræ Tu maxima caussa querela es;
Spectat enim laudes ista querela tuas;
Nō bene conueniunt rigidis tua carmina clathris,
Quis queat in cauea cantibus esse locus?
Libera quæ cantat vernis avis Attica syluis,
Capta silet, solitos nec ciet ore modos.
Eia age, pãde fores in amœnaque claustra resoluas
Et sine sidereas ætheris ire vias.
Aut tua si cupidam præconia dicere temnis,
Inuidus in laudes efficiere tuas.

GREGORIUS.

C. 17. in c. 7. Iob.

C Arcere homo circumdatur, quia plerumque
& virtutum profectibus ad alta exurge-
re nititur, & tamen carnis suæ corruptione
præpeditur.

Quemadmo-

Quemadmodum desiderat cervus ad
fontes aquarum, ita desiderat anima mea
ad te, Deus. Psal. ci.
C. Blancus f.

41.

XI.

Quemadmodum desiderat ceruus ad fontes
aquarum, ita desiderat anima mea
ad te Deus. *Psal. 41.*

S Cire cupis, mea lux, quibus intus amoribus urar
Quantaque flamma tui pectora nostra coquat?
Nec satis extulero sitientis imagine prati,
Aut viola, nimio quae iacet vsta die.
Nec satis aestifera depinxero fulmine stella,
Cum canis ardenti sidere torret humum.
Ah! quam puluerea Libyes patiuntur arena,
Aestuat hac, nostro siccior ore, sitis.
Siccior Icaro quam dum canis imminet, astro,
Aut viola tosto flos cadit vstus agro.
Vis dicam, mea lux, quam te meus ardor anhelet?
Cervus ut irrigui fontis anhelat aquas.
Nempe venenifero pastus serpente medullas,
Cervus agit totis hausta venena fibris,
Aut humeros tincti traiectus arundine teli,
Carpitur infesta viscera tacta lue.
Ille furit, pectusque citatus anhelitus urget.
Cecaque per sylvas saucius antra petit.
Antra

Antra petit fugiens salientibus humida lymphis
 Ut sua fontano guttura rore lauet .

Hic riuus sceleris fumantia temperat ora
 Pellit & amne sitim, pellit & amne luem .

Haud aliter scelerum mihi mē; temerata veneno
 Tela venenata combibit uncta manu .

Et modo combibitum populatur pectora virus .
 Ardet & in tacito noxia flamma sinu .

Nempè graues, animi sunt toxica vindicis, ira,
 Et tua quae iaculas tela venena Venus .

Quaeq; grauant nimio spumantia pocula Baccho,
 Pocula quae diro gramine pota necant .

Aspicis ut tumido turgescunt pectora fastu?
 Pectoribus fastus virus inane tumet .

Quo sitiens igitur peterem de flumine lympham,
 Cum mea tam varium viscera virus edit ?

Ab; nisi te, nullo sitis haec placatur ab haustu,
 Tu potes hanc solus fonte domare sitim .

Scis etenim mea lux, quam, te meus ardor anhelet,
 Cervus ut irrigui fontis anhelat aquas .

Cervus odorisequi fugitiuus ab ore Molossi,
 In laqueos nullo saepe sequente ruit :

Tū densam aspiciens venatum, hinc indè coronā
 Tela super, saltu corpora fertur agens .

Exoritur clamorque canum, strepitusq; sequentum
 Ille

Ille fugit, tergo cornua celsa locans;
 Ambiguusque pauet ne sit comprehensus, & ipsa
 Quae iam praeterijt tela, canesque timet.
 Respectansque metu, per saxa, per auia currit,
 Ignis atque illi spiritus ore micat.
 Guttur aequae ardenti flagrant arenia lingua,
 Quaeque sitim releuet, querit anhelus aquam.
 Tum fontis medijs venas rimatus arenis,
 Fontano rabidam mergit in amne sitim.
 Et bibit & potis large se proluit undis;
 Haurit & exhausto robur opemque lacu.
 Sic ego tartareis cingor, mea vita, sagittis,
 A Egraque flammata torreo ora siti.
 Hinc puer Idalius, premit hinc ad retia Bacchus,
 Et multa ancipitem trudit vterque cane.
 Sublimes leuis hinc suspendit Gloria caesses,
 Hinc tumidus pedicis fallere tentat Honor.
 Inde cohors magnis sociorum hortatibus instat,
 Et docet exemplo crimina quisque suo.
 Hei mihi quot circum venabula stricta minantur!
 Ceu fera, cum cincto clausa tenetur agro.
 Mille vias repetens, infraque supraque pererro,
 Si qua mea pateant hospita lustra fuga.
 Tum mihi per siccas sitis aestuat ignea venas:
 Et sensim vapidus decoquit igne fibras.

Fontis

Fontis inops igitur ad flumina quaque recurro,
 Flamma sed hac nullo flumine victa fugit.
 Sic cadit obscenos miles defessus in haustus,
 Sit licet infami turbida lymphaluro.
 Sperabam effossis aestum compefcere rivis,
 Aestus at infusa gurgite crevit aqua.
 Qualis in amne leuem sectatur faucibus undam
 Tantalus, & fallit, quam dedit unda fidem.
 Mobilibusque inhiat, deluso gutture, lymphis,
 Semper aqua locuples, semper egenus aqua.
 Scilicet, haud simili calor hic extinguitur haustu,
 Nec domat hanc coeni turbida lymphasitum.
 Coelestes animus sitit insatiabilis undas,
 Ceruus vt irrigui fontis anhelat aquas.
 Ite igitur nigro torpentia flumina stagno,
 Non bibit è vili gurgite nostra sitis.
 Ite graues Stygijs serpentibus, ite, lacune,
 Noxia Tartareis flumina pasta vudis:
 Ite, sitit superi dias mens fluminis vudas,
 Ceruus vt irrigui fontis anhelat aquas.

Lib. 5. in Ioan. cap. 10.

Salutaris nimirum aqua, quæ noxiam huius mundi sitim & vitiorum ardorem prorsus extinguit, sordes omnes peccatorum eluit, animæ nostræ terram cœlesti imbre irrorat atque fœcundat; & ad solum Deum anhelos spiritu mentem humanam sitientem reddit.

Quando

Quando veniam et apparebo ante
faciem Dei. Psal. 41

C. Blancus f.

42.

Quando tuo dabitur lumine posse frui?
 Scilicet ut grauis est terris, absentia Phœbi,
 Squallet et obscurus, sole latente, dies:
 Nec color est hortis, nec amœnis gratia syluis,
 Iamque silent homines, iamque siletis aues:
 Mox ubi purpureo roseum caput extulit ore,
 Lata micat radij, luce nitente dies;
 Et suus est hortis color, & sua gratia syluis,
 Iamq; strepunt homines iamq; loquuntur aues:
 Sic ego, te viso, moriens, mea vita, resurgo;
 Vnaque non viso protinus emorior,
 Sapè iubes, alio me pascere lumina vultu,
 Multaque conspectu corpora pulcra refers.
 Aspice prata, inquis, formosos aspice flores;
 Picta mei multum prata coloris habent.
 Aspice ceruleo palantes aethere stellas;
 Ha quoque de nostro lumine, lumen habent.
 Aspice et humanis præstantia corpora formis;
 Est meus humano multus in ore decor.
 Siccine, Lux, nostris sperasti illudere votis?
 Falsaque supposito vendere frustra vitro?
 Non ego pellicior mortalis imagine forma,
 Ah, mea fax facies est, mea vita tua?
 Illa ò digna Deo facies: grauis ille suavi.
 Mixtus in ore timor, parque timoris amor,
 Illa

Illa supercilij maiestas dia, cadentum
 Cœlitum prono quàm colit ore tremor.
 Nam quota pars tanti sedet vlla in frõre decoris,
 Lux mea, quanta tua fronte, genisque sedet?
 Ah, neque si faciem coeat decor omnis in vnam,
 Tanta sit vllius gratia, quanta tua!
 Lux mea splendor quanto supereminet astris
 Lucifer, & quanto Cynthia Lucifero,
 Ipsaque quanto iterum superatur Cynthia Phæbo,
 Tanto formosis omnibus ore prais.
 De tribus id melius narrabit testibus vnus,
 Qui tibi tum comites vertice Thabor erant;
 Cum testata Deum facies tibi flammea luxit,
 Cinxit & auratas fax radiata comas:
 Nempe aliquis tanta captus dulcedine lucis,
 Et nimio forma saucius igne tua;
 Immemor & patriæ, oblitusque suiq; suorumque
 Optabat stabiles figere monte lares.
 Nec tamen augustum, qualis, quantusque videri
 Cœlitibus solitus, viderat ille Deum.
 Viderat aërios absistere vultibus ignes,
 Vt solet accenso candida mica foco.
 Viderat ardentem rutilantem vertice flammam,
 Quale laceffitum Sole refulget ebur.
 Viderat, vt placidis Lucina videris in vndis,

Cum tuus in nitidis fluctuat ardor aquis;
 Aut qualis pelago Cœli vibratur imago,
 Vnda repercussi cum tremat igne poli.
 Quid dicturus erat, tota si luce coruscas
 Vidisset circum tempora bina faces?
 Quid si oculos? quid si faciem sine nube micantem?
 Quodque polo facies lumen utroque iacit?
 Quando erit ille dies, mea lux, rex ille dierum,
 Numinis Ambrosio cum sinar ore frui?
 Sæpè quidem vestros specto sub imagine vultus,
 Cum vultus obeunt spica merumque tuos.
 Magna, equidẽ fateor, tamẽ imperfecta voluptas,
 Pro facie, faciem nube regente frui:
 At mihi mens alio stimolata cupidine flagrat,
 Ardet, et innubes læta videre genas.
 Quando erit ergo dies, cum te sine nube, vid. bo?
 Impedient faciem vela nec vlla tuam?
 Solaque, qua fueras animo libata voluptas,
 Tandem oculis etiam percipiere meis?
 Illa dies, fausto si quando affulserit astro.
 Iuro, erit his oculis carior illa dies.

AUGUSTINVS

In Psalm. 43.

S inuenis melius, quam videre faciem Dei,
illuc te Præpara. Væ tali amoru tuo si
vel suspicaris aliquid pulcrius, quam est ille,
quo est omne pulchrum, quod te teneat, ne
illum cogitare merearis.

Q 3 Quis

Quis dabit mihi pernas sicut col-
umbæ, et volabo et requiescam. Psalmus.

C. Blaeuw fecit

XIII.

Quis mihi dabit pennas sicut columbæ, & volabo & requiescam? Psal. 54.

M Agne opifex rerum, generis mortalis origo,
 Corpora, nostra tua sunt fabricata manu.
 Sit tamen aduersis liceat contendere verbis,
 Quos habeant nauos corpora nostra querar.
 In tria ius homini vastissima regna dedisti;
 In Maria, in terras, ætheriasque domos:
 Tanta sed ut iustis tria regna gubernet habenis;
 Non quantum hæc poscit machina, robur habet.
 Parce, parùm timido temeraria verba loquenti,
 Plus operi vitij, quàm reputetur, inest.
 Momus abesse homini, fertur doluisse fenestram;
 Cætera tam nitida membra probasse domus:
 Sed fueritne foris, fueritne foraminis usus,
 Lis erit arbitrio Mome, secunda tuo.
 Officit humane me iudice, corpus edi.
 Nulla quod obsequium squamma vel ala ferat.
 Nō quod opus squammis ut terra regatur & alis:
 Imperium terra squamma nec ala inuat.
 Sed simul ætherias homo cum moderetur habenas

Q 4 Et

Et simul aquorea carula sceptrā plaga;
 Quā nisi sint pinna, tumidas reget arte procella,
 Quā nisi sint penna nubila lege premet?
 Ut volet, aëria volucris petit ardua penna,
 Piscis ut aquor aret, squammea pinna facit.
 Sed neq; pinna vices homini, neq; pēna ministrat
 Et simul hic fluctus et simul Astra reget?
 Nec pelago piscis, neque nubibus imperat ales.
 Cur opus his penna, remigioque fuit?
 Scilicet ingenij minus, orbis & artis haberet,
 Ni streperet pennis stridula musca suis.
 Nec stabili geminus penderet cardine mundus,
 Bina nisi querulas ala mouer et apes.
 Quid quod & in triplici volucrū vilissime, regno
 Principis instar, iter Mergē natator, agas:
 Et modo graminea pedes expatieris in herba;
 Mox auis, alia petas; mox f. eta nauta, seces.
 Quin potius triplicis cessit tibi regia mundi,
 Per tria qui pennis hospita regna volas?
 Aut tria si fuerint hominis loca credita cura,
 Cur homini, triplici non licet ire via?
 Cerulus aquorei Nereus pater ipse profundi,
 Non nisi squammigeris, currere fertur equis:
 Iuppiter aerium qui flectere fingitur orbem,
 Aetheris, ipse vehens alite, carpit iter.

Nec

*Nec leuitas hominem celeri fert plumea penna,
 Nec liquidas pinna remige findit aquas.
 Et flectet geminum iustis sine viribus, orbem
 Aethere factus auis, factus in amne ratis?
 Ut tamen undifraga careat moderamine pinna,
 (Plurima cum pinnis corpora cassa natent)
 At sine p̄apetibus nulli patet ardua pennis,
 Quae patet aligero Regia sola grege:
 O liceat vacuas mihi tollere corpus in auras,
 Altaque siderae visere regna plage!
 Aspice, quos inter iaceat mea patria mores,
 Indignus patriae nomen habere locus.
 Aspice, nec quod amem volucres mirabere p̄nas,
 Me grauior, quam quae Persea causa mouet.
 Pegaseis utinam rapiar super aethera plantis,
 Aut moueat volucres Perseos ala pedes!
 Aut agiles humeris aptes mihi, Dadaele, ceras,
 Icarijs quamuis fabula labar aquis!
 Aut lapsas agitem pennato pectore plumas,
 Quas vulsit vario picta columba sinu!
 Astra columbinis meditabor protinus alis,
 Et ferar ante tuam, Iuppiter, ales auem.
 O stulta volucres, gens nata palustribus vlnis,
 Sueti cauernosos turba natare lacus!
 Non ego si, vestras mihi Dadaeus applicet alas,
 Littora*

Littora vel scopulos imaque saxa legam.
 Non ego, flumineis volitem leuis accola ripae,
 Aut mea percussas penna flagellet aquas.
 Non mea torpentes circum volet ala paludes:
 Ut proprior segnes radit hirundo lacus.
 Non mea, ceu moestis Ceyx dum plangitur undis,
 Humida vicino se lauet ala freto.
 Persequar aetherium sublimior ales Olympum,
 Altaque mox solitis nisibus astra petam
 O quondam felix hominum, modò turba volucrum,
 Quos amor, in celeres iraque vertit aues
 Cur mea non capiunt agiles quoque brachia plumas,
 Induit aut motas hispida penna manus?
 Quot ludunt liquidis examina plumea campis,
 Aligeroque secant nubila celsa pede;
 Si mihi, Nise, tuo plumescant brachia fato,
 Cruraue Scyllaeis vestiar hirta comis;
 Si leuis Aonio fierem certamine pica.
 Aut, Cytheraea, tua verterer ales aue;
 O mea si tangant aliquod suspiria Numen,
 Muter ut in pennas casta columba, tuas
 Scilicet aduecta, ceu Chaonis, ales, oliua
 Repperit nota recta Noeae ratis;
 Protinus aligeris raperer super aethera velis,
 Nostra nec has iterum viseret ala plagas.

AMBRO.

AMBROSIVS

Serm. 70.

Volare non potest nisi quod purum leue
atque subtile est, cuius nec sinceritas in-
temperantia retardatur, nec a lacritas, nec velo-
citas mole grauatur.

Quam dilecta tabernacula tua, Dñe
 virtutum: Concupiscent et deficit anima
 mea in atria Domini Psal. 87
 C. Blancus f.

44.

XIV.

Quàm dilecta tabernacula tua Domine virtutum!
concupiscit, & deficit anima
mea in atria Domini. *Psal. 83.*

O Qui sidereas ducis fortissime turmas,
Cui cingunt decies millia mille latus!
Quàm tua Regifico radiant Pretoria luxu!
Mens stupet, & tanta languet amore domus.
Mœnia Tenario defendent marmore muros,
Limina sunt Parius portaque celsa lapis.
Vestibulo rutilant adamantum lumine valvæ,
Amplaque magnificus culmina splendor habet.
Fulgurat excelsis fulvum laquearibus aurum,
Et camera aurata cedrina fulva trabe.
Tectum augustum, ingens gemmisq; auroq; superbum,
Quale putes ipsum posse decere Deum
Stratus humi calcatur onyx, vitreique plateas
Stellarum fundant marmora fulva globi.
Iam sua tempevies placido mitissima Cælo est;
Qualis vti vernis aura tepet Zephyris.
Nec glacialis hiems tremulo pede pulsat Olympum
Læta nec hiberna grandine tecta sonant.

Nec

*Nec pallent viso moritura sole pruina,
 Nec stant marmoreo flumina vineta gelu;
 Nec coquit aestiui Cererem iuba saua leonis,
 Solstitij medius nec furit igne dies.
 Nec viridis folijs sanguis fernore recedit,
 Nec tostus nimio sole fatiscit ager.
 Perpetuum ver astra colunt, frigusque, caloremque
 Inter, Coelicolae tempora veris agunt.
 O qui sidereas habitas, Rex maxime sedes,
 Quam tua praeter terris inuidiosa domus;
 Quin absunt gelidi brumae intractabilis imbres;
 Quique rigat madidos imbrifer haedus agros;
 A Eoliaque silent animae tranquilla per alta.
 Quassaque nec venti murmure spica tremunt.
 Stat placidus positus Aquilonum flatibus aether,
 Servat et aeternus longa serena tenor.
 Sed neque flammam es liquido lauat aequore currus;
 Nec subit occiduas Sol fugitiuus aquas.
 Nec premit astra dies, neque Sol fugat aethere stellas.
 Nec premitur lassus nocte fugante dies. (lass)
 Nulla polos tacitis nox obruit atra tenebris.
 Nigraque subducto somnia sole vocat.
 Exulat aethereis longe nox horrida terris.
 Et nitet aeterno lumine clara dies:
 Clara dies, iucunda dies, septemplice Phœbi
 Fulmi-*

Fulmineam nostri lampada, luce pre mens.
 O qui sidereas habitas, Rex maxime sedes;
 Quàm tua præ terris inuidiosa domus;
 Sollicita procul hinc posuere cubilia cura,
 Et metus et tristi luridus ore dolor;
 Et caput atrato luctus velatus amictu,
 Lessus & impexis nenia mæsta comis.
 Et labor & toto gemitus proscriptus Olympo,
 Et lis & rabidi iurgia rauca fori,
 Rixæque, inuidiæque, cruentaque sanguine bella.
 Monstraque, quæ secum plurima bella trabunt
 Pauperies febrisque, famesque, sitisque luesque.
 Quæque sequi solita Martia castra neces.
 Hic clausa Bello portæ, & sine militis armis
 Otia coelicola mollia pacis agunt.
 Non galeæ non scuta micant, non classica clangunt,
 Mitescunt positis aurea sacra tubis.
 Tabificique absunt, examina pallida morbi,
 Quæque cohors Letho præuia sternit iter.
 Quin etiam Letho interdictum moenibus urbis,
 Nec quidquam in Superum corpora iuris habet
 Latitiæ data cura domus, quæ sedula fletum
 Elysij longè finibus arceat agri.
 Instruit auratis conuiuia Regia mensis.
 Quas recreant festis gaudia sancta iocis.

Non quia Cœlicola dapibus ieiunia soluant,
 Aut ullus Superum proluat ora liquor.
 Absque epulis hic omnis amor compressus edendi,
 Omnis & absque meri munere pulsa sitis.
 Non istis temerant Superi conuiuia mensis,
 Aut Regio similes suggerit illa dapes.
 Elysium sine carne epulas Bacchoque ministrat
 Cœlicolumque venit nullus in ora cibus.
 Cœlestes onerant, incognita fercula lances,
 Quales nemo hominum, contigit ore cibos.
 Ambrosia, Superos hilarat, quis nescio, succus,
 Dius et ætherio nectare potus alit;
 Sicque super strato æternum discumbitur ostro,
 Gaudet & auratis gens epulata toris.
 Gaudet, et Angelicos placidis bibit aurib⁹ hymnos
 Et salit, & rutilam sub pede plaudit humum.
 O qui sidereas habitas Rex maxime sedes;
 Quot tua delicijs affluit illa domus?
 Iam flagrat, & studio nimis inflammata videndi
 Mens desiderio deficit ægra suo.

BONAVENTURA

Soliloq. cap. 4.

O Anima quid dicere valeo, cum futurum
gaudium adspicio? iam pœnè præ admi-
ratione deficio, quia gaudium erit intus & ex-
tra, subius & supra, circum & circa.

R

Fuge

Fuge dilecte mi, et asfnilare ci aprea,
 hainu. oqz ceruorum super monte is aroma
 tum Car. 8.

C. Blaucus f.

45,

Fug

O

Om

Q

Non

Sed

V

Hae

E

Par

S

Sip

S

Ergo

N

Tra

N

XV.

Fuge dilecte mi, & assimilare capreae hinnu-
loque ceruorum super montes aroma-
tum. Cant. 8.

O Cyus aspectu, mea Lux, te proripe nostro;
Ardeo, nec tantas mens capit ista faces.
O mala, quae dudum timui tibi dicere verba!
Quam mea Lux mallet dicere posse mane.
Non etenim tua me praesentia tempore lassat,
Ah sine te, grauis est qualibet hora mihi.
Sed prohibent nimis incendia dulcia flammis,
Vel fuge, vel nocuam Lux mea, conde facem.
Hac mihi Tu, fateor, si iussa aliquando dedisses,
Examini misero lapsa dolore forem.
Parce iubet sauis Amor ignibus, haud ego mando,
Stare velim totos in mea vota dies;
Si possem, cuperem non per suadere quod hortor,
Si potes, inuitas aure repelle preces.
Ergo mane, mea lux, monitis neque flectere nostris;
Nec, precor, audieris quae modo iussa dedi.
Trans mare praecipites rapiant verba irrita Cauri,
Non mea, sed stolidi verba fuere motus.

R 2 At

At prohibet rapidus fibras qui pascitur ardor;
 Aestuo nec tantas mens capit ista faces.
 Ergo fuge & celeres pedibus praeuerte capellas,
 Anteuola ceruos, anteuola hinnuleos.
 Sed fuge respiciens, tamquam discedere nolles,
 Ut qui spectari, dum fugit, antè cupit.
 Dius in Ephremi cum pectore ferueret ignis;
 Non ego par flammæ, quin fugis, inquit, Amor?
 Ille triumphato clarus Xauerius Indo,
 Saucius aethera pectora sæpè face;
 Cœlestis quoties ardebat arundinis ictu,
 Ah satis est, satis est! dicere sœtus erat.
 Cum flagrat Iuuenis sceptri laus magna Poloni,
 Corda rigat gelidis Stanesilans aquis.
 Quid mea pectoribus compono pectora tantis?
 Non ego sum toti lux mea, par pharetra.
 Carpe fugam, pedibusque leues praeuerte capellas,
 Anteuola ceruos, anteuola hinnuleos.
 En iuga vicino cœlos tangentia cliuo,
 Thuris ubi madido cortice gutta tumet;
 Cedrus ubi, Laurusq; & copia plurima Myrrhæ,
 Mixtaque puniceis Cynnamaleta crocis.
 Huc fuge pennigeris super alta cacumina plantis,
 Seu tua, Mons Amanæ, Libane siue tua?
 Alta super inuenum fastigia Seraphicorum,

inuenum

Che-

Cherubicosque apices, Astraque summa super
 Scilicet insoliti non sunt his montibus ignes,
 Pectora quos imis vallibus ista timent.
 Vna potest flammare meas scintilla medullas,
 Non ego par totas, lux mea, ferre faces.
 Carpe fugam, pedibusque leues praeuertite capellas,
 Anteuola ceruos, anteuola hinnuleos.
 Sic tamen, ut fugiens oculis huc saepe recurras,
 Longius a spectu nene vagere meo.
 Qualis at oppositum spectat soror aurea Phœbum,
 Cum plus de radijs, quo magis distat, habet.
 Parce, suas vires mea lux, vitiumque fatenti,
 Nec tecum possum viuere nec sine te.
 Ardeo si properas, rigeo si fugeris, hei mi,
 Et procul, & praesens, igne geluque nocet!
 Quid facies, mea lux, sine te non esse valenti?
 Fac caleam, toto non tamen igne cremet.
 Ergo fuge, alipedesque celer praeuertite capellas,
 Anteuola ceruos, anteuola hinnuleos.
 Interea viridem fabricabor arundine cannam,
 Et referet laudes fistula facta tuas.
 Post, ubi vox longo modulamine fessa silebit,
 Ore silente nouum dextra capeffet opus.
 Arboribusque meos folijsque insculpet amores,
 Amborumque vno cortice nomen erit.

R 3 Scriptaque

Scriptaque præteriens ne noscat signa viator,
 Littera confusum nomen vtrumque reget.
 Post opus hoc; reliquæ si quæ super hora diei,
 Illa mihi in somnos hora quietis erit.
 Sic tamen ut vestri sit mixtus imagine somnus,
 Et mihi stes clausos peruigil ante oculos.
 Dum loquor, en tacitis gliscunt incendia flammis,
 O cyus ingratam lux mea carpe fugam.
 Carpe fugam, veluti cuperès tamen ante videri;
 Vique breui redeas, non Tibi dico Vale.

A M B R O S I V S

De bono mortis cap. 5.

Hortatur (anima) vt fugiat sponsus, quia
 iam sequi potest etiam ipsa terrena fu-
 gientem.

SYL-